

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.—Pral.

Dijous 26 de Abril de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

Honorant a nostra llengua

En el número prop-passat parlarem a nostres llegidors de l' exposició que la Ll. E. de Ntra. Sra. de M. presentà al Il·lm. Dr. Reig. A aquest formós document contestà el digníssim i virtuós Bisbe amb aquestes paraules: «Agraeixo de tot cor la iniciativa de la Ll. E. de buscar la realització de les seves justes, de les seves santes aspiracions; jo procuraré en tot lo que té, que és molt, de justificat i de raonat, atendre les indicacions fetes..... Comptin amb el meu aplaudiment i amb la meua gratitud per la manera cavallerosa i cristiana amb que han expressat els seus sentiments».

La Junta Directiva de la Ll. E. pocs dies després anà a saludar al Sr. Vicari General, G. E. qui amb espontànies explicacions comunicà als presents que l'única contesta oficial al missatge de la Lliga era la del Prelat que ell ratificava en absolut i per complert, fent-los alhora avinent, que si algun concepte del document rectoral aludit podia ser molest, se creia autoritzat per a donar-lo per retirat. Afegí a més, que li era grat reconèixer el catolicisme pràctic dels associats de la Ll. E.

* * *

Al respetuós prec formulat per l' «Associació Protectora de la Ensenyança Catalana» sobre l' us de la llengua catalana en cada Bisbat, als Bisbes de Catalunya, per disposició de nostre venerable Prelat, el Sr. Secretari de Cambra i Govern ha contestat lo següent, que 'ns complavem en transcriure:

«En nostre Bisbat se fa tot en català (sermons catecisme, funcions, etc.) salves algunes excepcions que, de moment, es impossible evitar. L' Il·lm. Sr. Bisbe ha donat un hermós exemple: quan practica la santa Visita, a tots els Col·legis, gairebé en tots se li fa el discurs de salutació en castellà; i a tots, adhuc en els Col·legis oficials, contesta sempre en català, i pregunta casi sempre en català; gairebé en totes les iglesies predica en català adhuc en la Catedral, aon sempre es predica en castellà, donant-se el cas curiós de que la predicació quaresmal dels dies feiners se fa en castellà, i, en cambi, en els diumenges en que predica el Sr. Bisbe es fa en català; ni la estranyesa d' uns ni les censures dels altres, han sigut dificultat per a que el Sr. Bisbe dongués amb el seu exemple la importància deguda a la predicació catalana».

La venerable figura de nostre Pastor, ensenyant als fidels en català desde la Seu, donna segons nostre parer, a ses exortacions un caire apostòlic, pietós, al ensemps que formós, que mai arriaríen a tenir en llengua forastera. Es veritat que no hi ha aquella elegancia postisa, enemiga de la pietat, però hi hà l' encís de la sencillesa, que fomenta la fé.

J. F.

Festa de Sant Jordi

La festivitat del Patró de Catalunya se celebrerà en nostra ciutat el prop vinent Diumenge, dia 29, de la manera següent:

A les 8 del matí, a la iglesia de Sant Pere de Galligans, la *Confraria de St. Jordi* tindrà *Ofici de Comunió*, cantat colectivament per els confreres. Farà la pràctica preparatoria el Rvd. Pabordre President *Dr. D. Joan Fuster*.

La *Juventut Catòlica Regionalista* obsequiarà amb ramells de roses a les senyores i senyoretetes que assisteixin al acte.

Després de l' ofici se servirà un desdejuní en el *Centre Catalanista*.

A les 12, repartiment de pans als pobres en el local del *Centre*. Deuran aquets presentar els *Vals* corresponents.

A les 4 de la tarde, se tocarán sardanes a la Rambla.

A les 6 i mitja, *Funció religiosa* en la sobre dita iglesia de Sant Pere, amb sermó a càrreg del *Dr. D. Carles Feliu*.

A les 9 i mitja

VETLLADA TEATRAL PATRIÓTICA

en la sala d' actes de «La Amistad». La *Secció Dramàtica del Circol Catòlic d' Obrers*, aumentada amb valiosos elements, representarà el següent programa:

MESTRE OLAGUER

de A. Guimerá, per en E. Solé.

El quadro dramàtic-patriòtic en un acte i en vers original de J. S.

¡CATALUNYA!

Baix el següent REPART: Simón, *J. Clará*.—Enric, *E. Solé*.—Andreu, *J. Frigola*.—Gaspert, *J. Gispert*.—*Grnt del poble*. L' acció a Catalunya durant la guerra de l' Independencia.

La comedia en un acte i en prosa d' en Francesc Pradell

¡EMBOLICS!

Amb aquest REPART: Ernesto, *J. Frigola*.—D. Ernest, *J. Clará*.—D. Silvestre, *R. Riera*.—Nasi, *A. Gibert*.—Pauhet, *Nen Amich*.

Entrada general 20 cèntims.—Les llotges son reservades.

Secció Excursionista del Centre

Conferència del Sr. Montsalvatje i anada a Sant Pere de Roda

L' excés d' original nos priva de donar conte avui d' aquets dos actes importantíssims, que resultaren un gros èxit. Ho farem, ajudant Deu, el número vinent.

Les fassanyes de D. Juan

No 'ns referim al clàssic *D. Juan Tenorio*, ens referim a l' altre *D. Juan*, pot ser també coneixedor de les ventatges i *contratemps* de tenoriesques aficions, que regenta la nostra *provincia* en aquestos temps de benedició.

Com el personatge d' En Zorrilla, el nostre *Poncio* ha tingut el seu *punto de contrició* i d' aventurer s' es convertit en un bon xicot, com si fòs de casa bona.

Espill de noblesa i moralitat, el *don Juan* de la pujada del Carme, s' ha despullat dels vells resabis de quan era federal i demòcrata, i com si en la seva psicologia hi tingués ascendent aquell esperit monacal que a pesar de tot tenen encara en ses entranyes les parets del ex-convent dels Carmelites, el nostre *Poncio* es un veritable *eremita*.

El nostre Sr. Governador es l' enemic més gran que 'l joc pugui tenir, i sabem de bona tinta que ara amb la proximitat de les Fires de Santa Creu, ha tingut el gest heròic de rebutjar tota proposició, sacrificantho tot en ares de la moral i la puritat governativa.

Gracies a éll s' ha acabat també el tràfec innoble d' emigrants, a despit de *coneguts* mercaders.

El flagell de la prostitució, s' ha vist reduït per el nostre *D. Juan* a tal extrem que aviat hi haurà una gran emigració. *D. Juan* tindrà amb la seva conducta en aquest punt un *notable record* i nosaltres un bell exemple.

Com «El Autonomista» (que no per aixó ha de tenir zelos perque nosaltres treballem de franc) des de ara ens dedicarem a fer *bombos* del nostre inefable Sr. Governador.

Prò on es més notable i meritíssima la labor del Sr. Prida Jorro, es en l' especialíssima imparcialitat amb que obra amb la proximitat de elegir-se President de la Diputació.

Aixís com altres Governadors que havem patit, cridaven al seu despatx als diputats, i els hi feien to'a mena de proposicions, i els hi amenaçaven, i els hi prometien ventatges, i els hi contaven tota mena d' infamies i calumnies, el nostre *D. Juan* no diu paraula sobre aixó i no més sab que desfer-se amb cavallerosos elogis de la persona del Sr. Riera, siguent un gran defensor seu en la calumnia.

Prò ens cregui el Sr. Prida: la seva major fassanya es la de fer-se regionalista. Entre nosaltres podria tenir-hi un gran pervindre; sobre tot el dia en que Catalunya sigui lliurada, en que 'l proposarem per capità general del exercit, car el *protagonista del 24 de Setembre*, demostra mèrits estratègics tant rellevants com els d' En Nivelle o l' Hindenburg.

L' esperem amb els braços oberts, maternals i amorosos.

**XACOLATES
JUNCOSA**

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;
Extra-fi i estil Suís en tauletes de 100 grams per a
menjar-lo cru

Gran assortit en pastilles; Napolitans a la crema, Desde-
junis, Croquetes Pastilles Fines i altres classes

Selecte assortit de **bombons** a la altura de les
millors cases estrangeres.

Cacau soluble: Esquisit desdejuni, gran recons-
tituent per a persones delicades

Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats
sens evaporació.

De venda en la sucursal. — CIUTADANS 4.

COLMADO GELABERT

La Verge de Montserrat

Posada entre les cimes de roques encrespades
romàn la mare nostre Verge de Montserrat,
i allí desde l'altura nos dona ses mirades
per protegí a nosaltres i al nostre Principat.

son mantell escampa arreu per nostra terra
rublert de benhaurança, tot predicant l'amor,
esvahint-nos per sempre, lo pensament de guerra,
fent brollar pau a dojo i esplai en nostre cor.

En tant que desd' son trono la Celestial Senyora
n'apar que n'ecomorti a tot aquell qui plora,
traient-li les greus penes qu' el món li ocasiona,

espera riallera la tendra humil pregaria
que ferm en sa esperança com roca milenaria
li ha de fer tot cor noble tot cor ben català.

A. FERNANDEZ

Girona 23 d' Abril de 1917.

A Sant Jordi

Quand, guerrer de Roma vella,
Sant Jordi pel món anava
matà el drag que a una donzella,
tremolosa, amenaçava.

Hi ha qui en el va-i-vé del món
la noia i el drag no hi trova,
i això que tots dos i son,
pró d'una manera nova.

La donzella és nostra terra,
que viu trista i dolorida
i el mal drag que li mou guerra,
el centralisme homicida.

Oh! Sant Jordi, des de el Cel,
guardéu la donzella nova
i feu que aquest drag crudel
ni un fil toqui de sa roba.

FLUMIEL

Delictes literaris

Mentres no hi hagi en el Còdix penal
un article que condemni als escriptors do-
lents, pòden publicar-se impunement tots
els llibres de literatura que 's vulguin. Si
el nom del autor del llibre no ha sapigut
inspirar rezel als cautes llegidors, aquets
no tenen dret a exigir perjudicis per l'en-
gany d' haver-lo comprat o llegit.

I això que 'l llibre, per si sol, desde l'
aparador de la llibreria, ja sembla tenir
instintivament un atractiu o una repulsió,
per a el curiós: i aixís com moltes vega-
des un té necessitat d' adquirir una obra
nova d' un incògnit, sòlsament per la
simpatia de la edició o del títol de l' obra,
n' hi ha de altres que sòls de veure-les,
ja fan somriure.

Una d' elles, ara de poc publicada, va
posar-me a ne mi en aquest cas. La vaig
veure anunciada, i si be el nom del seu
autor era d' una dupositat manifesta, el
títol va temptar-me. «Cuentos del Sábado»
—jo no sé si pe 'l seguit de cròniques
que s' encapsalen d' aquella manera en
molts diaris de renom; o per la evocació
del Sábado; o per lo que sigui;—i esperan-
çat de que seria sucós el contingut d'
aquella nova obra literaria, vaig decidir-
me, no diré a comprar-la, pero si a lle-
gir-la.

No me 'n penedeixo. Al contrari. Jo
he de agrair al seu autor, el bon rato i la
forta alegria que m' ha proporcionat la
seva obra, que, segons diu en el panegí-
ric el seu prologuista reverent Doctor
Comerma, «vale lo que la maceta de al-
bahaca en el alfeizar de la ventana...
lo que el gilguero que trina en la jaula
dorada; lo que el paseo en góndola por

el lago tranquilo; lo que la búsqueda
de conchas en la orilla del mar... lo que
el día de asueto; lo que la merienda en
la fuente... lo que la fresa madura; lo
que el turrón de Gijona; lo que la copa
de champán; o el café delicioso; o el ri-
quisimo habano! (Café, copa i puro)!

Tot le et lége, — que diu el prologuista.

Llegiu-lo.

Jo no se si l' autor se proposava fer
riure explicant tragedies: si aixís era ho
ha lograt. Mai s' ha dit tanta vulgaritat
amb arguments tan horripilants: ni s' ha
escrit amb tanta pobresa de llenguatge i
amb tan poc sentit comú, com ho ha fet
l' autor dels *Cuentos del Sábado*. I això
que no 's tracta d' un aficionat o d' un
principiant, sinó d' un catedràtic d' una
Normal de Mestres, qui, si altre no, deu-
ria haver de tenir la saviesa de callar
quan s' està al caire del ridícul.

Pero repeteixo lo del comensament,
no havent-hi una llei que 'l privi de es-
criure, ni jo, ni els qui com jo l' havem
adquirit per lliure voluntat, tenim dret a
a parlar-ne en queixa.

Cert que no pensava pas fer-ho. Més,
he sapigut que l' autor dels *Cuentos del
Sábado*, te, a més dels seus fums de li-
terat, un petit esperit comercial; i que,
valent-se de la seva professió de mestre,
aprofita la dictadura del càrrec per a in-
quibir, ahont ni po ni deu, la seva obra,
i això ja no pot deixar-se passar sense
comentar.

Se 'ns ha dit, que, amb un paquetet
de cuentos sota el bras i una targeta d'
un polític-pedagog, influent, se presenta
a les escoles; i deixa per a que donguin
com a premi als infants, la seva obra,
tan dolenta com malsana.

Si això és cert. — (I pot molt ben ser-
ho coneguent de qui 's tracta.) — no sòl-
sament hem de donar la veu d' alerta,
sinó que n' hem de protestar amb totes
les nostres forces. Això ja és massa se-
rio.

Ell pot viatjar la seva mercaderia li-
teraria com millor li sembli: pot dur la
obra a casa l' adrogar i canviar-la amb
arrós i fideus, sense que ningú hi tingui
res a dir, — encara que tractant-se d' un
obra literaria, podria resultar un plagit d'
algún altre autor local, — pero pretendre
intoxicar als infants amb punts suspens-
sius, i esporuguir-los amb afolliments i
agonies, es certamen intolerable.

Ai, de l' infant si tota la educació
que reb sota l' influència de aquells pe-
dagogs, es per l' estil del que l' hi poden
donar amb l' obra aquella. Cap película
de cine és tan pernicioso per la imagina-
ció infantina, com aquell seguit de cur-
sileries, que, si s' ha de educar el gust
artístic del infant, li destrueixen ab-
solutament donant-li obres tan negades
de aquest gust, com ho es la que 'ns
ocupa.

Es més, jo penso que si el Catedràtic,
de la Normal, senyor Gomis, pogués
desposseir-se un moment d' aquesta do-
ble personalitat de pedagog i de literat
que Deu Nostre Senyor li ha donat, ful-
minaria la més grossa de les anàtemes
contra el pobre Mestre, que mancat de
voluntat, o excessivament servicial, ad-
quireix una obra com la del *Cuentos del
Sábado*, i s' atreveix a premiar amb ella,
l' esforç i la aplicació d' un infant, en
lloc de penjar-la en un lloc on jamai
aquell pugui servir-se'n per a llegir-la.

Obres com els *Cuentos del Sábado*
no més tenen la virtut de fer riure als que
gosen d' immunitat literaria, o de fer dor-
mir a les apergaminaades llegidores de
El Norte, cançades de cuéntos i de dis-
saptes.

M. P.

L' INRI

Ha vingut la crisi del govern, de tant
temps anunciada i tantes vegades sospes-
sa, i amb élla ha caigut el Govern que
ha omplert de aprobi i vergonya a nos-
tra ciutat amb ses representants i dele-
gats o millor dit esclaus i servidors.

El Comte de Romanones abandona el
poder dirigint una noia al rei llençant
sobre el país el gravíssim estigma de
partidisme en l' actual lluita europea. La
nota del excap de govern, es una verita-
ble traïció a la patria i la monarquia. El
quefe del partit liberal ha deixat per un
moment la careta i se ha presentat tal com
és: un vividor.

Entrà en el poder per un irregular
assalt; l' abandona ara deixant despres-
tigiat al país.

Durant tot el temps de son govern,
sòls ha servit son bè personal. Se ha bur-
lat del país i ha perseguit els nobles
ideals nacionalistes.

Els governants delegats que 'ns ha
enviat han sigut sempre fidels imitadors
seus.

Catalunya i especialment Girona 'els
abomina per s' actuació destructora.

El faritzeisme

En la época de Jesucrist, entre totes
les divisions i sectes que posaven en pe-
rill i pervertien la llei i les tradicions ve-
daderes del poble jueu, fou sens dupte la
pitjor, aquella hipócrita que havia arribat
a escalar el mateix sacerdoti i ocupava
el *Santa Santorini* del Temple de Jesu-
crist, coneguda amb el nom de faritzeis-
me, contra la qual el suau i Diví Mestre
Jesús, desarragà tot el pes de la seva
indignació divina.

Mort Jesús a mans dels faritzeus que
l'aborrien perque penetrava les seves per-

verses accions ills descobria el fons de
sa maldat, la sentència de mort que
aquells conseguiren contra Jesús, no fou
propriament com aquells volien la mort
definitiva del fill de Deu, sino el principi
de la seva gloriosa Resurrecció, mentres
que la sang del Just, facant de sang les
inmaculades vestidures dels hipòrites
faritzeus ocasiona la mort d'aquella mal-
vada secta, objecte des de allavors del
despreci i del estigma de tot el món.

Es cert que fins a la mort del Just i
poc després, estaven dintre de la escola
i del partit dels faritzeus, (o almenys bar-
rejats amb ells) homes plens de zel i de
pjetat i fins de sabiduria, tals com Gama-
liel, Josep d' Arimatea, Nicodemus, i des-
prés Saulo i molts altres segurament.
Aquestos, alguns dels quals admiraven ja
la doctrina, la exemplaritat i els miracles
de Jesús de Nazaret, no avandonaven als
faritzeus, perque veien que tenien la ofi-
cial i alta representació del sentit religiós
i patriòtic del seu poble.

Més, quan amb la inícuca conspiració
dels faritzeus contra Jesús, comencaren
a manifestar-se aquestos a favor del
César, que tant aborrien, per recabar de
Pilat la sentència de mort contra Jesús,
els ulls d'aquells vergonyosos deixebles
ocults que tenia el Diví Mestre, se obri-
ren, i amb una decisió noble i fonda, se
presenten ja al públic com a deixebles
del crucificat, no tement les bufles ni els
odis dels rencorosos faritzeus. La obra
del farisaisme se anava desmoronant i
caient. Tingueren, no obstant encara els
faritzeus, un home ple de activitat i de la
més bona fe en la llei i tradicions de
Moises, que admirablement ells sapigue-
ren explotar. Aquest era Saulo, l'avan-
tatjat i actiu deixeble de Gamaliel. Mes
per guanyar-lo a favor de Jesucrist fou
bàstament la càrrega de cavall en el camí de
Damasc. Sens Saulo que era el qui sos-
tenia encara cert prestigi i aparència de
zel i de bondat dintre aquella maledita
secta, quedà descompost i ferit de mort,
i d'ignominia, el faritzeisme jueu, del
qual son rebaixat empelt i llevat tots els
demés faritzeismes que després han vin-
gut a crucificar a la Iglesia de Jesucrist.

El camí de Damasc, i la sorollosa cai-
guda de cavall de qui fou després Sant
Pau i en tal ocasió furibond fanàtic per-
seguidor dels cristians, es un exemple
digne de ser meditat per tants fanà-
tics i obsessióats, que amb la major
bona intenció se posen com a redemptors
de pobles, servint causes perdudes i des-
tinades no mes a prosseguir la tasca del
gos de l'ortela.

H. T.

El triomf de les patums

La màxima regressió de la trista Es-
panya, ve marcada per un simbolisme fa-

GIR. A. J. i Hig. n. Llo

tal: la derrera crisi.
 Hem arribat ja a fi de la pendent; ja no pot demanar-se més abjecció.
 Segurament no hi ha cap Estat del món, ni cap país, que tingui de sí propi un tant miserios concepte.
 Espanya entera, no ja solsament l' Espanya oficial, té el mateix concepte del seu honor que l' que té una dona d' infim burdell.
 Què volen esperar d' un poble, que després de terribles i vergonyosos fracassos internacionals no té ni un moment de reacció, a fi de lliurar-se de la befa de totes les cancelleries?
 Què volen esperar d' un país, que consent que cada dia se 'l desgoverni més?
 Què volen esperar d' un Estat que fa l' ofici de paràsit i xucla la vida nacional en floc de fomentarla?
 Què volen esperar d' un sistema de Govern que quan tot el món amenaça en descompondre's, per efecte de la més cruent de les lluites, ell mira impassible, inconscient, inútil, la fallida de tots els valors públics i col·lectius?
 Què volen esperar d' un país, d' un poble, d' un Estat, d' un sistema polític, que entronitzen en els moments més seriosos de la seva vida a perfectes inutilitats i marquen el triomf de les patums?
 No és això un fatalisme; no és això un pressagi de mort?
 Quan Espanya per viure i conservar el patrimoni col·lectiu, necessita dotar-se d' homes preparats, i entesos en la direcció gubernativa, s' enlaire fins a la cadira del ministeri, a un Burrell, a un Alvarado, a un Rosales, i se fa cap del Govern a un García Prieto.
 Quina vergonya i quin fàstic.
 Conçoem-nos els catalans: el triomf de les patums significa que 's inevitable la desfeta de la fruita podrida.

Curs d'Historia de Catalunya

LLIÇÓ VINTITRÉS

A la mort d' Alfons I el Cast pujà al trono el seu fill Pere I, anomenat el *Catòlic*, a la etat de 17 anys, regnant altres disset i morint als 34 anys d' una manera molt tràgica.
 Les circumstancies en que 's trobava la Confederació Catalana-Aragonesa quan Pere I pujà al trono eren molt crítiques i adverses. Ademés de la pes'e que delmava el país i de la fam que la seguí, va venir l' empobrimient del poble ja que aquest no podia proporcionar-se les grans quantitats que 's necessitaven per a satisfer els gastos que requerien les guerres i relacions diplomàtiques.
 En lo que també havien d' anar els comtes-reis amb cuidado, era, en no disgustar als aragonesos, que eren molt aimants de la llibertat i volien, que 's els respectés els seus furs.
 Però la dificultat més grossa va ser a l' altre banda dels Pirineus, en el Mitjorn de França, quals pobladors eren molt avençats i tenien molt desfeta política. Alló si que era l' espina que atormentava al nostre Comte i que acabà amb la seva existència!
 L' heretgia dels albigoesos va atraure als reis del Nord de França que de temps ambicionaven aquells estats, i el nostre Comte, sense adonar's-en, es trobà constituït defensor d' aquells pobles.
 Lo primer que feu Pere I al ocupar el trono, fou respectar les llibertats dels aragonesos per qual motiu reuní Corts a Daroca i després feu lo propi a Barcelona.
 Les Corts que 's celebraven aleshores no eren verdaderes Corts, puig no més se componien del braç eclesiàstic i del militar no prenent-hi part el braç del poble fins a l' any 1283.
 Entre mig d' aquestes dissenacions i lluites ocorreguè el casament de Pere I

el *Catòlic* amb Maria de Montpeller.
 Del casament amb Maria en nasquè aquell nen, que més tart amb el nom de Jaume I el *Conqueridor*, havia de fer tremolar als seus enemics i havia de ser el més gran dels Reis, no sols de la Penilla sinó també de l' Europa entera, de ell contemporanis.
 Un fet qu' ocorreguè, crida l' atenció de molts nobles; que era? Era el viatge que Pere I feu a Roma puig ningú sabia els seus movils, fins avui dia, que s' han pogut comprovar. Un dels movils diuen que fou el de fer-se coronar rei pel Sant Pare, però no té gaire importancia.
 La verdadera causa que l' induí a fer aquell viatge, fou una altre. Ell volia fer-se feudatari de l' Iglesia, perquè aixís ell i no els reis del Nord de França fossin cridats per a solucionar els conflictes del Mitjorn de França.
 Pere I fou molt ben rebut pel Sant Pare qui li donà les insignies reals en l' Iglesia de Sant Pancraç i en l' Iglesia de Sant Pere de Roma, l' armà cavaller.
 En agraiment, Pere I, prometé fidelitat al Sant Pare, compromentent-se ademés a pagar un cens a la Seu Apostòlica que equivalia a unes 187 pessetes, convertintse d' aquesta manera en feudatari de la Iglesia.
 Els aconteixements és complicaren amb l' heretgia dels albigoesos.
 Aquests heretges no sols negaven els misteris de nostra Santa Relligió sino que eren uns heretges especials. Se reunien a colles que, a vegades, formaven verdaers exercits i en raven per les ciutats saquejant-ho tot; assassinant als que no tenien les seves creencies, i lo que 's més, robaven a les iglesias matant als fidels que a dintre es refugiaven i destruint-les després de haver profanat tot lo sagrat que en elles hi havia.
 De primer, el Sant Pare procurà per medis pacífics solucionar el conflicte, enviant-hi a Sant Domingo, fundador de l' ordre dels Predicadors, que tenien per objecte convertir a n' aquelles ovelles esgarrriades; però no 'n traguè rés.
 Aleshores fou quant el Sant Pare, Ignocenci III, va organissar una creuada que 's reuní en número 300.000 a Lió on se dirigiren en contra de Ramon Roger, Vescomte de Carcassona i Beziérs.
 Aquesta creuada, ademés de tenir el caràcter de relligiosa, tenia el caràcter de set de conquesta per part dels reis del Nord de França, que temps feia que somniaven poguer aixamplar llur territori fins al Pirineu.
 Després de tot això esdevinguè un fet molt gloriós per a les armes catalanes.
 Alfons VIII de Castilla fou derrotat pels moros en la batalla d' Alarcos i en vista d' això, crida en la seva ajuda al rei de Navarra i al Comte de Catalunya a qui acompanyaven els bisbes de Tarragona i Barcelona, els comtes de Roselló i Emporiés i en Dalmau de Creixell.
 El rei de Navarra, el de Castilla i en Pere I amb 20.000 infants i 4.000 cavalls, es reuniren a Toledo, desde on s'en anaren a les Naves de Tolosa, donant-se en aquets camps la célebre batalla que porta el seu nom.
 En aquesta batalla el valerós Dalmau de Creixell, va ser el general en quefe d' aquella jornada.
 Però tota aquesta gloria's vegé endolada per un deplorable succés.
 El comte de Tolosa i Simó de Montfort estaven en sagnant lluita.
 Pere I reuní un exercit de 40.000 infants i 3.000 cavalls i passà els Pirineus per a ajudar al comte de Tolosa, al de Foix i al de Cominges, els quals al veure aquell exercit comanat pel nostre comte, que tenia fama de guerrer, cregueren veurer-se lliures del jou del crudel Simó de Montfort.
 Lo primer que feu va ser l' anar de dret cap a la ciutat de Muret siguent tant

grossa l' embestida que els seus habitants no pogueren eturar-la i ja el comte entrava en els arrabals de la ciutat, quan rebé la noticia de que Simó de Montfort, a marxés forçades, es dirigia contra d' ell.
 No volguè esperar a que el de Montfort arribés a Muret, sinó que Pere I, va cometre l' imprudencia d' anar-lo a esperar fora de les líneas de defensa siguent aixó causa de la total derrota del seu exercit i de la seva mort.
 L' infortunat rei Pere, a pesar de que ha sigut nomenat el *Catòlic* jeia exànim en els voltants de Muret, mort pels creuats. I contén alguns que Simó de Montfort, al veure l' espectacle qu' oferia el rei, que no més se distingia per la seva armadura brillant, algunes llàgrimes devallaren per la seva ferrenya cara.
 Però I fou enterrat en el monestir de Sixena en l' any 1213 dintre de l' iglesia i alguns dels nobles que també moriren junt amb ell, foren enterrats a fora. ¡Aixís acabà els seus dies l' infortunat rei Pere I el *Catòlic* guerrejant contra de l' Iglesia de la qual s' havia fet feudatari!

AGRE-DOLÇ

Don Frederic Bassols ha sigut nomenat procurador de la Companyia dels ferrocarrils de M. Z. A., havent obtingut segons referencies, bitllet de lliure circulació per tota la xarxa.
 Felicitèim al senyor Bassols i, també, al senyor Llobet, el qual s' ufana diguent arreu que ell ha sigut qui ha conseguit aital nomenament, el qual inclou la reconciliació dels dos personatges liberals.
 D' aqueixa manera el senyor Llobet podrà comptar en les properes eleccions amb la organització electoral que el senyor Bassols té establerta en el districte segon.
I tutti contenti.
 L' *escuradents* jaumí confessa que mai ha entès a n'en Xenius.
 No calja que ho fés sapiguer a ningú.
 Que no ho compren home que ja tot-hem s' ho pensava aixís?
 El prop-passat divindres l' eminent historiograf Sr. Montsalvatje va fer una partida de tennis al saló del «Centre Catalanista». La seva afició va encomanar-la als Socis del mateix, i en gran nombre el següent diumenge varen jugar un partit a Sant Pere de Roda.
 El senyor J. S. S. ha escrit una cosa titulada «Tres platos de sobremesa». Sempre s' ha dit alló de *Tres eran tres...* més a ben segur que qui llençà aquest mot no coneixia cap d'aquells tres platos. D' haver-ho fet sens dupte hagués parlat més causticament.
 Nosaltres voldriem que'l bon e inofensiu senyor que sots aquell bolldró d' inicials s' amaga, *facultado por el gobierno madrileño* continués per molts anys amb pau i tranquilta fent semblants obres.
 Es lo menys que podiem desijar a aquest ferm puntal del *bollit* jaumí.
 Quina llàstima no escrigui un articlet com aquest cada dia!
 Ja confessa qu' es *algo corto de vista*, si es per aixó, no quedi, ja li regalarem unes ollerres. Ens convé de precis que escrigui força.
 Es tant divertit per nosaltres!

NOVES

Confortat amb els auxilis de la Religió, va morir diumenge passat en aquesta ciutat, el respectable senyor D. Josep de Vinyals. Encar que delicat de salut des de feia molt temps, seguia empró amb cor i entusiasmes juvenils la marxa del renaixement català, i de sos llabis havíem

escollat moltes vegades paraules d' encoratjament i simpatia, i de sa influencia i activitat molt n' havia gaudit la causa de la terra.
 A pesarats per tant greu pérdua, tot encomanant a Deu l' ànima del difunt, donem a sa distingida familia nostre pésam més sencer. ¡Deu l' hagi perdonat!
 Ha mort en aquesta capital el Reverend Mossén Joaquim Rohir, beneficiat de la parroquia del Mercadal, i que era el sacerdot de nostre Bisbat que més edat tenia, doncs comptava la de 91 anys.
 Era oncle carnal del regidor de la nostra ciutat i bon amic nostre D. Josep Rohir, al qui, com a tota la familia del difunt tesimoniem l' expressió de nostre condol.
 Tinguerem el gust de saludar la setmana passada al Sr. President del «Centre Catalanista» i Diputat a Corts per Barcelona Exm. Sr. Marqués de Camps, qui passà a' gúns dies en aquesta ciutat.
Confraria de Sant Jordi.—Siguent acabades les insignies per als Srs. Confreres, els Pobordres n' han fet grabar de noves, que han resultat molt artistiques i econòmiques.
 El treball ha corregut a càrrec del argenter d' aquesta i molt amic nostre en Pere Solà.
 Se podrán adquirir en la Consergeria del Centre i el dia de la festa patronal, en la porta de la Iglesia, al preu de 1'50 pessetes.
Importantíssim.—Se prega la asistencia als assaigs de la missa d' Angelis que amb tant d' exit tenen lloc en el saló de «La Amistat» a dos quarts de vuit del vespre. Demà i demà passat seràn els derrers dies. Que no hi falti ningú.
 La «Joventut Catòlica Regionalista» ha enviat al Sr. President de la «Lliga Espiritual de Ntra. Sra. de Montserrat», la següent comunicació:
 «Honorable Sr.: La «Joventut Catòlica Regionalista» que vetlla tant per l' esperit catalanesc com per l' esperit cristià, vos envia la més cor i afectuosa felicitació per l' acte que l' Assoociació que dignament presidiu, acaba de fer demanant al Ilm. Sr. Bisbe diocessà que la formació espiritual del nostre poble, se fassi en català per acreixre el patrimoni religiós de nostra patria.
 Deu vos conservi la vida molts anys pel be de la Fe i de la patria.
 Girona, 18 abril 1917.—El President, Josep M.ª Cruañas.—El Secretari, Ramon Xifra»
 Amb motiu d' esser la festa de de Sant Jordi Patro de Catalunya, el prop-passat dilluns vagaren les oficines de l' Administració del Manicomí de de Salt, com totes les demés dependents de la Mancomunitat de Catalunya.
 En la vetllada dramàtica patriòtica que tindrà lloc el prop-venent diumenge en «La Amistat» hi pendrà part nostre ben volgut company i soci del Centre, l' Eduard Solé, del Patronat de Salt, que tant conegut es entre nosaltres, i tant admirat per les seves excelents condicions per a l' escena.
 Ha sigut portada a les fonts baptismals una hermosa nena, filla de nostre bon amic el distingit metge i literat d' aquesta capital, D. Laureà Dalmau.
 Fou apadrinada per son oncle don Jaume Dalmau i sa àvia materna donya Joaquina Puig Vda. de Norat, rebent els noms de Josefina, Joaquina i Maria dels Angels.
 A tota a familia endressem nostra enhorabona.
 Dilluns, diada de Sant Jordi, oneja en el «Centre Catalanista» la bandera de nostra terra.
 L' orres - Imprenta - Gerona

ÀBRICA

ts,

arops,
Jermouth,
i vins selectes

de Viuda de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIA

de **RAIMONDA CREURET**

Rambla Llibertat-22 - (Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens

F. SOLÀ

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 — Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telefón 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

Unie despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona
Telefon interurbà núm. 40

Corones dentals Audouard

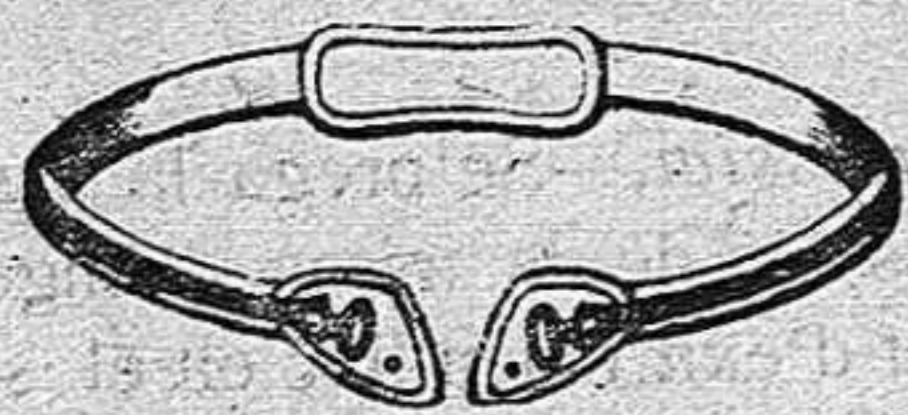
de 21 Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuositats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

NO EQUIVOCAR-SE

No ting cap sucursal

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d'aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. — Girona

EL GIRONÉS

PERIÒDIC SETMANAL

Política. Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d'en Francesc Geli, i al Kiosc de na Joana Marull

Disponible

Grans novitats per a la propera temporada d'istiu en la Casa

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Vanos, sombreles i bastons

Optica de precisió

Llestesa i cura en els encàrrecs

Especialitat en el tall de camises i calzetots a mida

SABÓNS

Barangé

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA

Alfred Ferrer

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims
Se fan etxures portant la roba

Diploma d'honor en el Concurs de París 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecànic de colls i punys amb rentat per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda. Progrés
Flora Padró. Rambla Verdagué.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMART

de **J. Fernández**

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.

Les mes altes novitats en tota temporada

Banco Catalán

Societat Cooperativa de Credit i Estalvi

Per a informes dirigir-se a

D. Ramon Carbó, Perruqueria

Ciudadans, 16, GIRONA

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

La casa que ven més barato
JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS
Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. — Genres blancs

Nubes. — Mantaletas — Mocadors de seda